

Марина Долматова
Кандидат педагогічних наук, доцент
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
м. Ніжин

ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ АНГЛОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ У ВНЗ

Процес навчання студентів є системою, в якій значне місце посідає читання художніх текстів, оскільки саме читання іноземною мовою сприяє формуванню та вихованню активної особистості; формує світогляд майбутнього фахівця як систему наукових поглядів на світ та місце в ньому; підвищує його загальну культуру. Займаючи чільне місце в методиці викладання іноземних мов у вищій школі, проблема навчання читання оригінальних художніх творів пов'язана з такими аспектами процесу іншомовного читання: розглядом читання як засобу розширення мовних знань студентів з метою вдосконалення усного мовлення (Ю.Борисов, В.Важеніна, Е.Вильялон, В.Матвейченко, С.Тер-Минасова), із застосуванням естетико-стилістичного аналізу художнього тексту (Т.Ніфака), з відбором художніх творів (Т.Левіна, Т.Михайлюкова, Н.Селиванова, Л.Смелякова, Н.Трубціна), зі смисловою інтерпретацією літературного твору (О.Дупленко, М.Вавилова), з удосконаленням уміння читати (Н.Коряковцева, Н.Шарова, Ph.Prowse, M.Swan, M.West).

Основою організації процесу читання, під якою розуміється діяльність суб'єкта по оволодінню узагальненими способами дій, скерованих на його саморозвиток на основі вирішення спеціально поставлених викладачем навчальних задач та через навчальні дії, є особистісно-діяльнісний підхід, який передбачає врахування особливостей суб'єкта, в конкретному випадку – рівень розвитку читацької компетенції студентів вищої школи. Об'єктом навчання при даному підході є мовленнєва діяльність, тобто читання. Змістом навчання читання художніх текстів є знання, навички та уміння, необхідні для здійснення діяльності читання.

Отже, студент вищої повинен мати відповідні знання, а саме: естетичні, літературознавчі, лінгвостилістичні, країнознавчі, лінгвокраїнознавчі.

Навички читання творів літератури умовно можна поділити на дві групи: 1) навички, пов'язані з технічним аспектом читання, які забезпечують безпосередній акт сприймання графічних знаків та співвіднесення їх з відповідним значенням лексичних одиниць та граматичних конструкцій, [1, 189] та 2) специфічні навички використання естетичних, літературознавчих, лінгвостилістичних, країнознавчих та лінгвокраїнознавчих знань.

Щодо формування безпосередньо вмінь читання, то в методичній літературі проблема розвитку вмінь смислової обробки інформації в процесі читання розглядається в працях Т.Вдовіної, К. Крупника, І.Павлової, С.Фоломкиної та інших дослідників. Уміння, необхідні для здійснення діяльності читання, були умовно розподілені на дві групи: 1) загальнотекстові уміння та 2) специфічні уміння читання художніх творів.

Також для досягнення цілей навчання читання майбутніх фахівців необхідно дотримуватись наступних методичних вимог: навчання читання художніх текстів потрібно здійснювати в напрямі формування уміння студентів вести діалог з текстом; для навчання читання необхідно відбирати твори, зміст яких становить певний інтерес для студентів, що виступає стимулом їх діяльності читання; для розвитку читацької компетенції студентів є необхідним збільшення існуючих норм читання та загального обсягу прочитаного за умови орієнтації на первинне ознайомлювальне читання та використання різних видів читання в межах одного художнього твору; навчання читання творів художньої літератури варто проводити з урахуванням індивідуальних особливостей майбутніх спеціалістів, які корелюють з рівнем розвитку їх читацької компетенції.

Всі ці положення й визначають теоретичні передумови навчання читання художньої літератури у ВНЗ.

Література

1. Вдовіна Т.О. Методика навчання майбутніх учителів іноземної мови читання англійських художніх текстів: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Київський національний лінгвістичний університет. – К., 2003. – 282с.

2. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник / Колектив авторів під керівництвом С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.